Technische vragen - Begroting

Indiener Volkspartij Dongen
Datum 12-10-2026
Onderwerp Raadsvoorstel 26-58 Programmabegroting 2027-2030

Vraag / vragen

1. (blz 5) In de opgave Wonen wordt ingezet op een leven lang wonen in Dongen. Een bewonersgroep die hier in de huidige situatie te weinig mogelijkheden heeft zijn de jongeren die het ouderlijk huis willen verlaten.
   Kunt u aangeven welke concrete maatregelen worden getroffen om jongeren en starters die het ouderlijk huis willen verlaten te voorzien van passende en betaalbare woonruimte binnen de gemeente?

   Antwoord: De gemeente zet op meerdere manieren in op het creëren van kansen voor jongeren en starters op de woningmarkt. Bij nieuwe woningbouwontwikkelingen geldt dat 70% van de nieuwbouw betaalbaar moet zijn, waarvan ten minste 30% sociale huur. Hiermee wordt een aanzienlijk deel van de woningvoorraad toegankelijk gehouden voor huishoudens met een lager of middeninkomen, waaronder starters.
   Daarnaast kunnen starters gebruikmaken van de Starterslening van de gemeente Dongen. Deze lening ondersteunt starters bij de aankoop van hun eerste woning door het verschil tussen de aankoopprijs en het maximale hypotheekbedrag gedeeltelijk te overbruggen. Met deze maatregelen stimuleert de gemeente zowel de beschikbaarheid als de betaalbaarheid van woningen voor jongeren en starters die een eerste stap op de woningmarkt willen zetten.

2. (blz 18) In het programma staat dat de gemeente de regeldruk wil verminderen. Welke concrete gemeentelijke regels, procedures en administratieve verplichtingen worden in 2027 vereenvoudigd om de regeldruk voor verenigingen te verminderen en hoe wordt gezorgd dat de vrijwilligers minder tijd kwijt zijn aan administratie en meer tijd kunnen besteden aan hun vereniging?

   Antwoord: Bij de herijking van het subsidiestelsel wordt gekeken hoe de administratieve lasten voor verenigingen en vrijwilligers kunnen worden verminderd, zonder afbreuk te doen aan een zorgvuldige besteding van publieke middelen. Daarbij is aandacht voor de subsidievoorwaarden, de aanvraagprocedure en de verantwoording achteraf. Voor de activiteitensubsidies 2027 zijn al verbeteringen doorgevoerd. Zo is de informatie op de gemeentelijke website duidelijker gemaakt en zijn er vaste formats voor activiteitenplannen en begrotingen. Hierdoor weten verenigingen beter welke informatie zij moeten aanleveren en wordt het aanvragen van subsidie eenvoudiger. Daarnaast heeft de verenigingsadviseur regelmatig contact met verenigingen en stichtingen. Dit helpt om knelpunten in regels en procedures te signaleren.

Deze signalen worden besproken met de betrokken beleidsadviseurs om te kijken waar gemeentelijke regels en procedures vereenvoudigd kunnen worden.

3. (blz 21) In tabel deelname kindpakket sport wordt geen cijfer genoemd voor 2026/2027 (lege cel). Wat is hier de reden van en kunt u aangeven wat dit getal dan zou moeten zijn?

   Antwoord: In 2026 is het kindpakket zoals dat eerder was vormgegeven opgeheven en volledig ondergebracht bij Stichting Leergeld. Het sportseizoen 2026/2027 is nog lopende. Op basis van de huidige aanmeldingen is de verwachting dat er voor 2026/2027 84 unieke kinderen zich aanmelden zodat ze gebruik kunnen maken van de mogelijkheid om contributie/lesgeld voor een sport-club/vereniging aan te vragen.

4. (blz 26.) Netcongestie kan de realisatie en planning van de woonopgave de komende jaren vertragen, doordat onvoldoende netcapaciteit aansluitingen van nieuwe woningen belemmert. Ook in Memo 26-148 wordt aangegeven dat er sprake is van netcongestie problemen.
   Wat zijn de verwachtingen per (bouw)project/locatie/school rondom de netcongestie en kunt u dit in een tabel weergeven zodat inzichtelijk is per locatie wat we kunnen verwachten?

   Antwoord: Bij netcongestie spelen twee zaken:
   - Er dient capaciteit te zijn op het stroomnet.
   - Enexis dient de huisaansluiting(en) in te plannen en uit te voeren.

   Op dit moment heeft een aantal projecten in de kern Dongen te horen gekregen dat zij aan de overgangsbepalingen van Enexis voldoen maar dat er vooralsnog geen capaciteit is op het net. Dit betreffen:

1	Noorderbunder	274 woningen (voor 18 koopwoningen was de omgevingsvergunning al verleend)
2	De Vloot Dongen	117 woningen
3	Mariaoord Dongen	43 woningen
4	Kalmoestuin Dongen Woonwagens	5 woningen
5	Centrum Dongen Casade	24 woningen
	Totaal	463 woningen

   De eerste fase voor het project De Goeije Grassen is in eerste instantie door Enexis afgewezen. Echter, het lijkt erop dat er wel aan de overgangsbepalingen van Enexis wordt voldaan. Dit is nog niet formeel bevestigd maar dit project (fase) zou dan deze lijst toegevoegd worden.

   De woningen/projecten welke zijn aangemeld per 1 oktober 2026 komen achter deze projecten te staan.

   Een aantal andere projecten in de kernen ’s Gravenmoer en Dongen-Vaart hebben te horen gekregen dat zij aan de overgangsbepalingen van Enexis voldoen en dat er capaciteit is op het net. Dit zijn:

1	Grutterijstraat – schoollocatie De Springplank	20 woningen
2	De Vijf Turven	167 woningen (waarvan 27 woningen dubbel zijn aangevraagd)
3	Wildzangweg	37 woningen (waarvan 8 woningen dubbel zijn aangevraagd)
	Totaal	224 woningen

Voor de huisaansluitingen hanteert Enexis op dit moment een doorlooptijd van 100 weken. Dit kan van invloed zijn op de planning van de bouw van elk project.
Wat dit betekent voor de woningbouwprogrammering in zijn geheel, is nog niet in beeld. De gemeente is met Enexis in gesprek om hierover meer duidelijkheid te krijgen maar is ook in overleg met provincie, buurgemeenten en ontwikkelende partijen om de mogelijkheden te onderzoeken.

5. (Blz 40) Beleidsrisico: Stijgende kosten van levensonderhoud kunnen leiden tot meer inwoners met armoede en schulden, waardoor de vraag naar ondersteuning toeneemt.
De kosten voor levensonderhoud stijgen nog steeds en raken ook steeds meer mensen met een modaal inkomen. De betaalbaarheid komt hiermee onder steeds grotere druk te staan voor een aantal (ook werkende) mensen en gezinnen. De vraag is hier niet óf, maar hoeveel meer ondersteuning er nodig is.
Kunt u aangeven/inschatten hoeveel meer ondersteuning hiervoor benodigd zou zijn en/of dit dan binnen de huidige begroting gerealiseerd kan worden?

   Antwoord: Op dit moment is niet goed te kwantificeren hoeveel extra ondersteuning als gevolg van stijgende kosten van levensonderhoud nodig zal zijn. Binnen de gemeente zien we verschillende groepen inwoners: inwoners die al in beeld zijn via bestaande regelingen en voorzieningen, maar ook inwoners met financiële problemen of een verhoogd risico daarop die nog niet bekend zijn bij de gemeente. Om hier beter inzicht in te krijgen, wordt onderzocht hoe groot deze doelgroep is, welke preventieve en ondersteunende voorzieningen al beschikbaar zijn, waar eventuele hiaten zitten en wat de financiële consequenties daarvan zijn. Op basis van de uitkomsten kan worden beoordeeld welke aanvullende inzet nodig is en of deze binnen de bestaande begroting kan worden opgevangen. De resultaten van dit onderzoek worden in Q1 van 2027 verwacht.

6. (blz 40) Wat gaan we hiervoor doen (activiteit): De effectiviteit en het bereik van het armoedefonds verbeteren op basis van een evaluatie.
Wanneer gaat die evaluatie plaatsvinden en wát wordt er precies geëvalueerd en worden hierbij ook nog verbeterpunten meegenomen?

   Antwoord: Vanaf begin 2027 starten we met de evaluatie van het huidige armoedebeleid, waaronder het armoedefonds. Daarbij beoordelen we in hoeverre de bestaande voorzieningen aansluiten bij de behoeften van inwoners, wat het bereik en gebruik van de regelingen is en of er knelpunten of hiaten bestaan. Ook worden verbeterpunten en kansen voor optimalisatie meegenomen. Op basis van deze evaluatie worden, waar nodig, aanbevelingen gedaan om het beleid en de uitvoering verder te versterken.

7. (blz 43) We onderzoeken of de duur van de WMO-beschikkingen beter kan worden afgestemd op de aard en intensiteit van de hulpvraag.
Betekent dit dat er dan ook ruimte voor kortdurende hulp beschikbaar komt?

   Antwoord: Ja, indien de individuele situatie en de aard van de hulpvraag daartoe aanleiding geven. Binnen de Wmo wordt per inwoner onderzocht welke ondersteuning noodzakelijk en passend is. Daarbij wordt maatwerk geboden. Wanneer uit het onderzoek blijkt dat de ondersteuningsbehoefte naar verwachting van tijdelijke of kortdurende aard is, kan ook een kortere beschikkingsduur passend zijn. Het gaat dus niet om een standaard aanbod van kortdurende hulp, maar om het afstemmen van de ondersteuning en de duur daarvan op de individuele situatie.

8. (blz. 44) Beleidsrisico:
Het risico bestaat dat het beleid onvoldoende aansluit bij de behoeften en praktijk van de inwoners.
Antwoord: Met dit beleidsrisico wordt niet bedoeld dat het huidige beleid onvoldoende aansluit bij inwoners, maar dat publieke gezondheid een dynamisch domein is. Ontwikkelingen zoals mentale gezondheid, eenzaamheid, leefstijl, bestaanszekerheid en druk op voorzieningen kunnen per doelgroep of wijk verschillen en veranderen in de tijd. Daarom vraagt preventiebeleid om regelmatige afstemming met inwoners, regionale en lokale partners en beschikbare regionale en lokale gegevens. Door het lokaal preventiebeleid en het uitvoeringsplan samen met partners op te stellen en de uitvoering te volgen, kan tijdig worden bijgestuurd wanneer signalen uit de praktijk daartoe aanleiding geven.

9. Hoe vaak wordt gemonitord of beleid en behoeften en praktijk van de inwoners met elkaar overeenkomen zodat, indien nodig, tijdig bijgestuurd kan worden?

   Antwoord: Binnen het domein publieke gezondheid in de gemeente Dongen loopt monitoring mee met de lokale beleidscyclus en de uitvoering van het preventiebeleid. Daarbij worden signalen van inwoners, lokale uitvoeringspartners en beschikbare regionale en lokale gegevens periodiek betrokken. Zo wordt gevolgd of de inzet op publieke gezondheid, waaronder preventie en mentale gezondheid, blijft aansluiten bij de behoeften en praktijk van inwoners. Waar signalen of ontwikkelingen daar aanleiding toe geven, kan via evaluaties, rapportages en de planning- en controlcyclus worden bijgestuurd.

10. (blz 45) In de vorige bestuursperiode is gesproken over het onderzoeken van de mogelijkheid van een mbo-opleiding in Dongen. Deze wordt niet meer genoemd in deze programmabegroting.
    Klopt het dat er geen mbo-opleiding meer komt in Dongen?

    Antwoord: In afgelopen jaren is het onderwerp meerdere keren met diverse partners besproken. Dat heeft niet geleid tot een meer concreet initiatief. Voor 2027 staat het onderwerp niet actief op de bestuurlijke agenda.

11. (blz.49) De afgelopen perioden hebben we regelmatig aandacht gevraagd voor de communicatie vanuit de gemeente naar onze inwoners. Uit de tekst maken we op dat dit de volle aandacht heeft om dit te verbeteren alsmede dat we verder gaan digitaliseren, maar ook op de inwoner maatwerk gaan toepassen.
    Wat verstaat u onder maatwerk en kunt u enkele voorbeelden geven hiervan?
    Wordt hierbij ook gedacht aan ‘VNG mijn services’?

    Antwoord: Onder maatwerk verstaan we dat de gemeentelijke communicatie en dienstverlening worden afgestemd op de persoonlijke situatie, mogelijkheden en behoeften van een inwoner. Daarbij blijft de informatie voor iedereen toegankelijk, maar verschillen waar nodig het communicatiekanaal, de uitleg en de ondersteuning. Voorbeelden zijn een inwoner telefonisch of aan de balie helpen wanneer digitale dienstverlening niet passend is, informatie in begrijpelijke taal toelichten, ondersteuning bieden bij het invullen van een aanvraag en rekening houden met een taalbarrière, laaggeletterdheid of een beperking. Ook kan een medewerker actief contact opnemen wanneer blijkt dat een inwoner extra uitleg of begeleiding nodig heeft. Aan de inzet van VNG MijnServices wordt hierbij niet gedacht. De implementatie van de bouwstenen van Mijn Services vraagt relatief veel inzet met een beperkt resultaat. Sommige services zijn nu al via bestaande toepassingen beschikbaar (denk aan Berichten via MijnOverheid). We volgen de ontwikkelingen van MijnServices wel met interesse.

Technische vragen - Begroting

Indiener D66
Datum 12 oktober 2026
Onderwerp Programmabegroting 2027-2030

Vraag / vragen

1. Pagina 7: De netto schuldquote bedraagt volgens de meerjarenraming 133% in 2030, terwijl in het bestuursakkoord een maximum van 130% is opgenomen. Waarom is ervoor gekozen om het bestuursakkoord niet te volgen?

   Antwoord: de afspraken uit het bestuursakkoord blijven leidend; 130% blijft de grens waar we op sturen. De 133% in 2030 is een prognose op basis van de huidige meerjarenraming. Het verschil is beperkt en verandert het beeld van onze financiële positie niet wezenlijk. Onze inzet is om de begroting vanaf 2028 structureel sluitend te maken. Als ook de jaren daarna positief zijn, hoeft de gemeente naar eerste inschatting circa € 12 miljoen minder financiering aan te trekken. Daarmee komt de netto schuldquote naar verwachting weer onder de 130%. De provincie beoordeelt of de begroting structureel en reëel in evenwicht is en of herstel aannemelijk is.

2. Pagina 9: Er wordt om uitbreiding van formatie gevraagd voor een Wmo-consulent en (tijdelijk) kwaliteitsmedewerker ivm toenemende werkdruk en vergrijzing. Kan de onderbouwing van deze formatie nog verder worden toegelicht? Waarom nu, wat is de noodzaak?

   Antwoord: Consulent WMO: In de begroting voor 2025 is destijds een tijdelijke formatie-uitbreiding opgenomen. Reden hiervoor was het toenemend aantal aanvragen WMO en de aankondiging van de toenmalige regering dat het abonnementstarief zou worden afgeschaft c.q. een eigen bijdrage per 1-1-2027 zou worden in ingevoerd. Het afschaffen van het abonnementstarief is uiteindelijk niet doorgevoerd. Tegelijkertijd kent het aantal aanvragen WMO een stijging (o.a. door vergrijzing). Daarnaast zien we in praktijk dat de aanvragen complexer worden. Voorgesteld wordt om van de incidentele uitbreiding van 1,5 fte, 1 fte structureel te maken.
   Kwaliteitsadviseur sociaal domein: In 2026 is de formatie al tijdelijk uitgebreid. Voorgesteld wordt om voor nog twee jaar formatieruimte beschikbaar te maken. Doel is om de basis voor met name de uitvoering van de Participatiewet in balans, regelingen die daaruit voortvloeien en verschillende regelingen op het gebied van armoede en schulden verder op orde te brengen. Daarnaast vraagt de transformatie van het sociaal domein om aanpassingen in processen, procedures, formulieren, brieven en beschikkingen. Tenslotte ziet de gemeente het aantal bezwaren tegen beschikkingen iets toenemen.
   De afhandeling van bezwaren wordt uitgevoerd door de kwaliteitsmedewerkers. Al deze ontwikkelingen vragen om tijd en capaciteit.

3. Pagina 9: voor de post “De Nestel huur grond en doorbelasting medewerkers” zijn na 2027 geen bedragen ingeboekt. Wat is meerjarig opgenomen voor opvang van asielzoekers?

   Antwoord: De gemeenteraad neemt eind 2026 een besluit over de wijze waarop de langdurige opvang van asielzoekers binnen de gemeente Dongen wordt vormgegeven. Op basis van dit besluit kunnen de financiële gevolgen en bijbehorende bedragen vervolgens meerjarig worden verwerkt. Daarom zijn na (augustus) 2027 op dit moment nog geen bedragen opgenomen voor de post ‘De Nestel huur grond en doorbelasting medewerkers’.

4. Pagina 11: Kan worden gespecificeerd welke aanvullende activiteiten en formatie worden gefinancierd uit de extra inzet van CDOKE-middelen en welke prestaties hiervoor worden beoogd?

   Antwoord: CDOKE-middelen worden in brede zin ingezet voor de bekostiging van personele capaciteit die werkt aan de duurzaamheidsopgave. Het gaat daarbij niet uitsluitend om aanvullende formatie, maar ook om de inzet van bestaande medewerkers. Met deze middelen wordt de ontwikkeling en uitvoering van het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid mogelijk gemaakt. De beoogde resultaten sluiten aan bij de doelstellingen en activiteiten binnen de duurzaamheidsopgave, zoals de inzet van een adviseur duurzame mobiliteit, het ontwerpend onderzoek naar energieknooppunt De Wildert en de nulmeting voor de monitoring van de verduurzaming van mobiliteit.

5. Pagina 25: o.b.v. de Woondeal dienen tot 2030 820 woningen gerealiseerd te worden. De opgave voor de Woondeal wordt niet gehaald, in plaats van op 820 woningen zet Dongen in op circa 650 woningen.
   a. 820 woningen of 650? En ergens anders worden 680 woningen genoemd. Wat is het juiste?
   b. Wat is de (verwachte) impact van netcongestie op de planning/realisatie van de woningbouw?

   Antwoord:

a. Op basis van de Woondeal dienen tot en met 2030 820 woningen gerealiseerd te worden.
   De inzet is het realiseren van voldoende woningen. Daarbij is geschat dat met 130 woningen per jaar toevoegen er 650 woningen tot en met 2030 aan de voorraad kunnen worden toegevoegd. Als het lukt om meer woningen toe te voegen, is dat zeker een optie. Bij de te realiseren woningen zijn de consequenties van netcongestie nog niet meegenomen.

b. Zie ook antwoord 4 bij de technische vragen van de VPD.
   Op dit moment heeft een aantal projecten in de kern Dongen te horen gekregen dat zij aan de overgangsbepalingen van Enexis voldoen maar dat er vooralsnog geen capaciteit is op het net. De woningen/projecten welke zijn aangemeld per 1 oktober 2026 komen achter deze projecten te staan.
   Dit heeft impact op de planning/realisatie van woningbouw. Wat dit betekent voor de woningbouwprogrammering in zijn geheel, is nog niet in beeld. De gemeente is met Enexis in gesprek om hierover meer duidelijkheid te krijgen.

6. Pagina 29: Het structurele budget Omgevingswet wordt met € 150.000 verlaagd en incidentele kosten worden vanuit een reserve gedekt. Kan een meerjarige raming worden verstrekt van de verwachte kosten voor het opstellen van het gemeentedekkend omgevingsplan tot 2032 en de dekking daarvan?

   Antwoord: Wij kunnen geen precieze raming geven voor de verwachte kosten voor het opstellen van het gemeentedekkend omgevingsplan tot 2032, omdat deze niet op voorhand te maken is.
   Het eerste deelgebied, Noord en Oost-Dongen en De Beljaart, is begroot op circa € 200.000. We verwachten dat dit deelgebied meer tijd kost dan de andere deelgebieden. Als het geraamte van het omgevingsplan eenmaal staat, kunnen we de basisregeling naar verwachting relatief eenvoudig over de overige gebieden uitrollen. De totale kosten verwachten we op circa € 700.000 tot € 900.000. Een deel hiervan betalen we uit de reguliere exploitatiebudgetten. Omdat we het structurele budget met € 150.000 hebben verlaagd, zal een groot deel uit de reserve moeten komen. Bij de tweede bestuursrapportage voegen we € 90.000 aan de reserve toe; er stond al € 50.000 in. Bij de resultaatbestemming over 2025 stellen we voor de reserve aan te vullen de eerste drie jaar. Daarna blijven we de uitgaven monitoren en stellen we tijdig voor om de reserve incidenteel aan te vullen als dat nodig is om de kosten te dekken.

7. Pagina 31: Wordt er in de exploitatieopzet van nieuwe projecten al technisch en financieel rekening gehouden met de realisatie van smart grids, lokale energiehubs of collectieve buurtbatterijen om de netcongestie te omzeilen? Zo ja, welk budget is hiervoor in 2027 gereserveerd?

   Antwoord: Bij nieuwe woningbouwprojecten als De Goeije Grassen wordt rekening gehouden met de netcongestie en mogelijke innovatieve oplossingen. Daarnaast wordt tevens de algemene aanpak netcongestie uitgerold. Inzet van congestieverzachters en netbewust ontwerpen zijn nadrukkelijk in beeld. Dit vergt vooral inzet van een beleidsadviseur energietransitie. Externe deskundigheid is momenteel ingehuurd met de CDOKE gelden. Het streven is om hiervoor vanaf 2027 personeel in vaste dienst te verkrijgen wiens inzet met hetzelfde budget gefinancierd gaat worden.

8. Pagina 33: “De effecten van klimaatverandering ontwikkelen zich sneller en onvoorspelbaarder dan eerder voorzien. Hierdoor kunnen aanvullende maatregelen en investeringen nodig zijn om wateroverlast, droogte en hittestress te beperken en de openbare ruimte en leefomgeving klimaatbestendig te houden.” Hoe wordt daar rekening mee gehouden? Welke risico’s brengt dit met zich mee?

   Antwoord: Momenteel worden onderzoeken voorbereid om de (verhoogde) risico's op hittestress in de openbare ruimte in kaart te brengen. Het gaat dan met name om boomkroonbedekking en schaduw op wandel- en fietspaden. Daarna zal gericht gekeken worden waar er extra inspanningen nodig zijn. Voor wateroverlast en droogte wordt daarnaast de hoeveelheid verstening in kaart gebracht. Een open bodem werkt als een spons: in tijden van neerslag neemt deze water op; in tijden van droogte bevindt zich hier een buffer. Met het NK Tegelwippen pakken we verstening aan; zowel op particuliere gronden als in de openbare ruimte. De invloed op de hoeveelheid open bodems in particuliere tuinen is beperkt. Daarvoor delen we klimaatsubsidies uit voor groene tuinen, regentonnen en groene daken en bieden we hulp aan in de vorm van tuincoaches. Een risico van klimaatverandering dat in de Nationale

Klimaatrisicoanalyse van 2026 veel aandacht krijgt is bodemdaling als gevolg van droogte. Dit is vooral voor klei- en veengronden een groot risico. De noordrand van de kern 's Gravenmoer en het slagenlandschap ten noorden daarvan liggen op veengronden die gevoelig zijn voor verzakkingen. De rest van Dongen ligt op zandgronden. Deze zijn minder gevoelig voor verzakkingen, hoewel zeer plaatselijk en afhankelijk van de bouwperiode ook hier sprake kan zijn van funderingsproblemen.

9. Pagina 36: Waarom mist in dit hoofdstuk het onderwerp werknemerschap? Welke concrete acties worden ingezet om werkzoekenden in verbinding te brengen met ondernemers?

   Antwoord: Het betreft een groot aantal acties, zowel regionaal als lokaal. Regionaal verbinden wij werkgevers en werkzoekenden door de inzet van het Werkcentrum. Dit is de herkenbare toegangspoort voor werkenden, werkzoekenden en werkgevers, met informatie en advies over werk, loopbaanstappen, scholing en personeelsvraagstukken. Het is bedoeld om te voorkomen dat mensen langs allerlei loketten moeten. UWV, gemeenten, werkgevers en onderwijsinstellingen werken daarvoor samen. Lokaal wordt deze verbinding gelegd door het team Dongen Werkt. Zij maken gebruik van een groot aantal re-integratie instrumenten. Ook plaatsen zij werkzoekenden bij werkgevers. Aan dit team is ook een functionaris werkgeversdienstverlening verbonden. Zij werkt zowel lokaal als regionaal.

10. Pagina 37: De indicator betreffende de tevredenheid van ondernemers over de gemeentelijke dienstverlening is onduidelijk, wat betekent stijgend, wat zijn de resultaten van het onderzoek in 2024 en 2025 en wat is de verwachting voor de toekomst?

    Antwoord: Tot op heden heeft er nog geen tevredenheidsonderzoek onder ondernemers plaatsgevonden. Wij willen dit onderzoek volgend jaar starten waarbij ondernemers een rapportcijfer kunnen geven over de dienstverlening en de verbeterpunten. Des hoger het cijfer, des te beter de dienstverlening. Het onderzoek zal 1 x per 3 jaar worden uitgevoerd. De dienstverlening naar ondernemers wordt de komende jaren verbeterd, waardoor de verwachting is dat het rapportcijfer zal stijgen.

11. Pagina 37: Welk concreet budget of ambtelijke ondersteuning stelt het college in 2027 beschikbaar voor de vitaliteit en transformatie van het Dongense centrum/winkelgebied om leegstand tegen te gaan?

    Antwoord: Wij stellen geen specifiek budget of ambtelijke ondersteuning in 2027 beschikbaar om leegstand in het centrum tegen te gaan. Wel zijn wij in gesprek met centrumondernemers en met ondernemersvereniging Leer Dongen Kennen om vastgoedeigenaren te bewegen gunstigere huurvoorwaarden voor hun gebruikers te realiseren om leegstand naar de toekomst toe te voorkomen. Daarnaast wordt momenteel onderzoek gedaan naar een Ondernemersfonds bij ondernemersverenigingen, waaronder ook het centrum, om te kijken of meer samenwerking en financiering kan worden gerealiseerd.

12. Pagina 40: ‘We evalueren het gemeentelijk noodfonds en andere maatwerkregelingen’: welke regelingen worden precies geëvalueerd?

    Antwoord: We evalueren het volledige beleidsplan Armoede. Dat wil zeggen dat we alle relevante regelingen op dit onderwerp in de evaluatie betrekken. Denk aan

Individuele inkomenstoeslag en het noodfonds. Maar ook de meedoenregeling (Arrivapas), en de regeling via Stichting Leergeld. Ook andere samenwerkingen met partners worden geëvalueerd.

13. Pagina 42: plan van aanpak voor pedagogische basis gezin en kind pas ergens in 2027 opgepakt, ook mogelijkheden tot beter sturen op kosten jeugdhulp. Kan deze planning naar voren worden gehaald (Q1 bijvoorbeeld)? Wat kan er dan niet uitgevoerd worden indien we hiervoor kiezen?

    Antwoord:
    - Pedagogische basis: Het versterken van de pedagogische basis is al opgenomen in verschillende beleidsdocumenten, zoals de Lokale Educatieve Agenda, het uitvoeringsprogramma sociale basis en het lokale preventiebeleid. Samen vormen deze documenten het beleidsmatige kader voor de versteviging van de pedagogische basis. Het plan van aanpak richt zich op het samenbrengen, concretiseren, prioriteren en faseren van de daarin opgenomen ambities, acties en activiteiten. Zo ontstaat één samenhangende aanpak waarin initiatieven elkaar versterken en bijdragen aan een sterke pedagogische basis voor kinderen, jongeren en gezinnen. Deze ontwikkelingen lopen op dit moment al, waardoor in het eerste kwartaal van 2027 al een deel van de acties en inzet op de pedagogische basis uitgewerkt is. In de loop van het jaar zullen daar verdere ontwikkelingen aan toegevoegd worden, die bijvoorbeeld voortkomen uit de LEA- en preventiewerkgroep.

    - Sturen op jeugdhulpkosten: In de regio Hart van Brabant is recent besloten om over te gaan naar sturingsgericht begroten, waarbij meer focus komt te liggen op de relatie tussen beleidsdoelen, inzet van voorzieningen en financiële ontwikkelingen. In de komende periode (eind 2026, begin 2027) wordt deze regionale aanpak verder uitgewerkt en vertaald naar concrete sturingsinformatie en afspraken. Lokaal wordt onderzocht welke aanvullende maatregelen nodig zijn om de inzet van jeugdhulp doelmatiger en effectiever te organiseren. Daarbij wordt gekeken naar mogelijkheden om preventie te versterken, de inzet van het Stevige Lokale Team (SLT), en beter inzicht te krijgen in kostenontwikkelingen. Dit zal in Dongen ook in het eerste kwartaal van 2027 opgepakt worden.

14. Pagina 44: ‘We maken samen met maatschappelijke partners een plan voor de inzet van combinatiefunctionarissen’. We zetten al enige jaren combinatiefunctionarissen in, wat maakt dat er nu een plan moet worden gevormd? Hadden we tot nu toe geen plan?

    Antwoord: De inzet van combinatiefunctionarissen vindt al jarenlang plaats op basis van afspraken met de betrokken partners en binnen de kaders van de Brede Regeling Combinatiefuncties (BRC). Binnen deze regeling zijn sport, bewegen en cultuur belangrijke instrumenten voor preventie. De inzet draagt bij aan gezonde leefstijl, mentale veerkracht, sociale verbinding, enzovoort. Er is dus geen sprake van een situatie zonder plan. De nieuwe looptijd van de SPUK-BRC (2027 t/m 2029) vormt een natuurlijk moment om samen met partners de inzet te actualiseren, beter op elkaar af te stemmen en nadrukkelijker te verbinden aan de preventieve ambities uit het bestuursakkoord. Het beoogde plan moet zorgen voor meer samenhang, gezamenlijke sturing en beter inzicht in de bereikte resultaten.

15. Pagina 46:

a. Wat wordt er bedoelt met ‘verhogen budget begeleidingskosten (omvang doelgroep)’, over welke doelgroep en beleidingskosten gaat dit?
b. Wat wordt er bedoelt met ‘vervallen budget St Leergeld (toekomstige dekking via Spuk)? Wat voor Spuk-regeling wordt hiermee bedoeld en op welke manier vervangt dit (de subsidie aan) St Leergeld?

Antwoord a: Wanneer werkzoekenden worden geplaatst bij werkgevers en/of de Diamantgroep is begeleiding een belangrijke voorwaarde. Dit te meer omdat de afstand tot de arbeidsmarkt van onze werkzoekenden met een uitkering groot is. Begeleiding betreft persoonlijke ondersteuning oftewel de systematische ondersteuning van een werkzoekende op de werkplek door een jobcoach in het kader van een traject of dienstbetrekking in een werksetting. Kosten: Wanneer het gaat om een jobcoachvergoeding aan de werkgever of aan een externe jobcoach wordt gekeken naar meest passende ondersteuning voor de belanghebbende. De gemeente hanteert een maximaal uurtarief van € 100,00. Het maximale tarief wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van de ontwikkeling van de UWV-tarieven. Gelet de afstand tot de arbeidsmarkt van onze werkzoekenden, ligt de uitdaging in het activeren van een relatief maar verhardende doelgroep. Hiervoor zetten wij begeleiding in.

Antwoord b: Het gaat hier niet om St Leergeld maar om St. Vluchtelingenwerk, naar nu blijkt is dit foutief opgenomen in de Begroting (verkeerde naamgeving). Het bedrag is juist als ook de betaling uit de Spuk gelden. Het gaat hier om de Spuk Inburgering. De subsidie verandert niet, alleen de dekking. Het gemeentelijk budget wordt “vervangen” door gelden ontvangen via een Rijksregeling.

16. Pagina 46: Welke concrete projecten of transformatieactiviteiten worden beoogd vanuit de reserve Transformatie Sociaal Domein?

Antwoord: Er zijn nog geen concrete projecten of activiteiten benoemd. De financiële opgave die rust op het Sociaal Domein (Jeugd en Wmo) is groot. Onder meer onder invloed van de Hervormingsagenda zullen besparingen moeten worden gerealiseerd. Om de begroting toekomstig niet te belasten wordt nu een reserve gevormd. Concrete plannen worden voorgelegd alvorens een onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

17. Pagina 50: In het kader van maatschappelijke weerbaarheid bij rampen en grootschalige crises (zoals stroomuitval of extreme weersomstandigheden): beschikt de gemeente Dongen in 2027 over up-to-date crisisplannen, en is er budget gereserveerd voor het inrichten van lokale noodsteunpunten?

Antwoord: De crisisplannen van de gemeente Dongen zijn actueel en worden regelmatig geüpdatet. Ze zijn situatie-onafhankelijk toepasbaar, en daarnaast is er regionale, districtelijke en lokale planvorming in ontwikkeling voor onder andere langdurige stroomuitval en extreem weer. Voor het inrichten van noodsteunpunten is geen gemeentelijk budget gereserveerd, omdat de financiering landelijk via de Veiligheidsregio zal verlopen; de verdeling van deze middelen is nog niet vastgesteld.

18. Pagina 50: Gezien de toenemende dreiging van cyber- en hybride incidenten bij overheidsinstanties: welke specifieke technische en infrastructurele upgrades worden er in 2027 binnen de gemeentelijke IT-omgeving gefinancierd om de digitale weerbaarheid en de continuïteit van de kritieke processen in Dongen te waarborgen?

Antwoord: Vanwege het beschermen van onze eigen informatiebeveiliging kunnen we

niet openbaar benoemen welke maatregelen de gemeente precies treft binnen de gemeentelijke IT-voorziening in het kader van onze cyberweerbaarheid.

Onze IT-dienstverlening en daarmee ook het onderdeel cyberweerbaarheid is grotendeels uitbesteed aan de gemeente Tilburg. Voor het versterken van onze digitale weerbaarheid volgen zowel gemeente Tilburg als Dongen de landelijke Baseline Informatiebeveiliging Overheid. Dit is het voor overheden verplichte normenkader. Over onze volwassenheid en de genomen maatregelen leggen we jaarlijks globaal via de ENSIA-methodiek verantwoording af aan onder andere de gemeenteraad en een aantal externe toezichthouders.

19. Pagina 53: Kan worden gespecificeerd welke functies vallen onder de post "Uitbreiding formatie" van € 170.000 en hoeveel fte hiermee gemoeid is?

    Zie antwoord op vraag 2 van D66.

20. Pagina 63: waarom staan de beleidsrisico's niet (deels) in de tabel op blz 66, bijvoorbeeld het risico van netcongestie?

    Antwoord: De financiële gevolgen van netcongestie zijn op dit moment moeilijk in te schatten. Daarom is dit risico niet in de tabel opgenomen.

    De onzekerheid over de financiering vanuit het Rijk van jeugdzorg en Wmo is gemeld, conform het advies van de VNG. In onze begroting hebben we geen hogere rijksbijdrage als stelpost opgenomen; dat mocht ook niet van de provincie. Extra middelen zouden voor Dongen dus een meevaller zijn. Als die middelen uitblijven, verandert het financiële perspectief niet. Daarom is dit niet als financieel risico opgenomen.

21. Pagina 71: Thema 620 bevat geen beleidsdoelstellingen en taken voor gemeentelijke gebouwen, waar staat dit?

    Antwoord: Dat klopt. Binnen thema 620 zijn momenteel geen afzonderlijke beleidsdoelstellingen en beleidsindicatoren voor gemeentelijke gebouwen opgenomen. Dit hangt samen met het ontbreken van vastgesteld beleidskader op dit onderwerp. Om die reden zijn hiervoor ook geen beleidsindicatoren in de begroting opgenomen. Dit sluit aan bij de werkwijze die in voorgaande begrotingen is gehanteerd. De ontwikkelingen en resultaten op het gebied van verduurzaming van de gemeentelijke gebouwen worden wel gemonitord en gerapporteerd via de jaarlijkse voortgangsmonitor verduurzaming gemeentelijke gebouwen, die naar verwachting in het voorjaar opnieuw aan de raad wordt aangeboden.
    Voor 2027 staan onder andere de volgende werkzaamheden gepland:

    - Verduurzaming van de gemeentewerf Coolhof;
    - Verduurzaming van De Leest;
    - Voorbereiding verduurzaming gebouwen waarbij de werkzaamheden in 2028 gepland staan;
    - Het opstellen van een accommodatiebeleid, waarmee tevens de basis wordt gelegd voor toekomstige beleidsdoelstellingen en indicatoren binnen dit thema.

22. Pagina 79: inhuur. Welk deel van de formatie wordt ingehuurd? Wat is het beleid, voor de verhouding van eigen personeel VS. ander personeel? Wat is nu de stand van zaken en hoe verloopt dit in de komende jaren t/m 2030?

Antwoord:
Overzicht inhuur:

Jaar	Loonkosten begroot (€)	Inhuur werkelijk (€)	Inhuur als % van begrote loonsom
2022	15.357.081	1.425.844	9,3%
2023	17.312.968	2.512.428	14,5%
2024	19.641.155	3.355.279	17,1%
2024	21.664.950	3.382.174	15,6%
2026*	23.008.262	3.375.538	14,7%

*Stand oktober 2026

Het uitgangspunt van de gemeente Dongen is dat structurele werkzaamheden door eigen medewerkers worden uitgevoerd. Voor externe inhuur is in 2026 een beleidskader vastgesteld, waarin wordt gestuurd op noodzaak, duur, kosten en beheersing van externe inzet. Externe inhuur wordt ingezet om vacatures tijdelijk op te vangen en om de continuïteit van dienstverlening en uitvoering van wettelijke taken te waarborgen, deze worden voornamelijk vanuit vacaturegelden gefinancierd. Daarnaast wordt inhuur ingezet bij vervanging wegens afwezigheid (ziekte, ouderschapsverlof of zwangerschapsverlof) of in mindere mate voor specialistische expertise of tijdelijke piekbelasting.

In het beleidskader inhuur wordt aangesloten bij een richtwaarde van circa 18% externe inhuur ten opzichte van de personeelslasten, gebaseerd op benchmarkgegevens van vergelijkbare gemeenten. Deze verhouding is echter geen doel op zichzelf, maar een sturingsinstrument.

Voor de komende jaren blijft het uitgangspunt om structurele werkzaamheden zoveel mogelijk met eigen medewerkers in te vullen. De gewenste balans tussen vaste bezetting en flexibele inzet wordt daarnaast betrokken bij de Strategische Personeelsplanning in 2027.

23. Pagina 91: De winstcapaciteit van De Vijf Turven bedraagt € 12.000 op een projectomvang van circa 140 woningen. Hoe gevoelig is deze grondexploitatie voor wijzigingen in kosten, rente en opbrengsten?

Antwoord: De marge op De Vijf Turven is inderdaad gering. Er is momenteel echter nog steeds sprake van een financieel sluitend plan. Wijzigingen in parameters en/of marktomstandigheden kunnen zowel een positieve als negatieve impact hebben op het geprognosticeerd eindresultaat. Daarom wordt de grondexploitatie continue beheerd en bewaakt. Daarover rapporteren we via de voortgangsrapportages grondexploitatie. In deze rapportage wordt ook aandacht besteed aan riscofactoren en risicobeheersing.

24. Pagina 105: De aanpak van het kruispunt bij de Boerenbond in de Tramstraat ontbreekt in deze begroting, wanneer wordt dit opgepakt?

    Antwoord: Uit het pilot-onderzoek naar de Tramstraat zijn maatregelen gekomen om de verkeersveiligheid te verbeteren. De kleine maatregelen zijn inmiddels uitgevoerd. Een grotere aanpassing van het kruispunt bij de Boerenbond hangt samen met keuzes over de centrumring, het vrachtverkeer en de maximumsnelheid. Daarom nemen we dit kruispunt als onderdeel van de Centrumring) mee bij het opstellen van het programma Mobiliteit. Het programma Mobiliteit wordt in 2028 vastgesteld. De herinrichting van het kruispunt is daarom nu niet afzonderlijk opgenomen in de begroting.

DONGEN -
'S GRAVENMOER

Technische vragen

Indiener *CDA Dongen-'s Gravenmoer*
Datum *12-10-2026*
Onderwerp *Programmabegroting 2027-2030*

Vragen

Financieel meerjarenperspectief

1. Op pagina 8 staat in de tabel 'indexering subsidies en overige bijdragen'. Deze post is (komende jaren) substantieel hoger dan begroot in voorgaande jaren (bijv. Begroting 2026 € 222k). Hoe wordt dit effect verklaard?

   Antwoord: De indexatiepercentages index loonvoet overheid en de gemiddelde index (loonvoet, materiele consumptie en overheidsinvesteringen) zijn voor 2027 hoger dan in 2026.

2. Waarom staat de 'inzet algemene reserve incidentele lasten Bestuursakkoord' alleen als ruimtebieder voor 2027 (pagina's 9 en 12)? Met andere woorden: waarom worden de incidentele lasten uit het bestuursakkoord voor de verenigingshal en sociale basis die (ook) in 2028 staan ingeboekt niet incidenteel gedekt in 2028?

   Antwoord: Een deel van incidentele lasten 2027 is ten laste van de algemene reserve gebracht als maatregel om 2027 sluitend te krijgen en daarmee te voldoen aan het provinciaal toezichtkader, te weten structureel en reëel sluitende begroting.

3. Op pagina 10 valt te lezen dat vanaf 2029 rekening wordt gehouden met een daling van de uitgaven aan huishoudelijke hulp van ongeveer € 1,3 miljoen per jaar. Dit is gebaseerd op het voornemen van het Rijk om huishoudelijke hulp grotendeels uit de Wmo te halen. Tegelijkertijd adviseert de VNG om vanwege de onzekerheid over deze landelijke maatregel een stelpost op te nemen.
   a. Hoe realistisch en voldoende onderbouwd is deze uitgavenverlaging op dit moment?

      Antwoord: hier is enkel verlaging van de baten doorvertaald naar een verlaging op de lasten. Het wettelijk kader is nog niet bekend, dat volgt later waarna een betere inschatting kan worden gemaakt van de financiële vertaling.

   b. Wat gebeurt er met ons meerjarenperspectief als de landelijke maatregel niet, later of slechts gedeeltelijk wordt ingevoerd?

      Antwoord: dat is afhankelijk van lokale keuzes. In basis betreft dit vanuit de algemene uitkering een taakmutaties die doorgaan budgetneutraal wordt verwerkt. Als de verlaging van de Rijksbijdrage (gedeeltelijk) teniet wordt gedaan zal dat aan de lastenkant weer zorgen voor meer budget.

   c. En hoe is dit financiële risico gekwantificeerd en afgedekt?

Antwoord: Nog niet. Zolang de exacte wettelijke kaders en daaropvolgende lokale uitwerking nog niet bekend zijn, is geen betrouwbare kwantitatieve stelpost op te nemen.

4. Op pagina 12 staat dat de aanvullende incidentele uitgaven ten gevolge van het Bestuursakkoord voor 2027 gedekt worden door een onttrekking van € 350.000 uit de algemene reserve. Op basis van welke specifieke uitgaven (incl. bedragen) is het bedrag van € 350.000 tot stand gekomen?

   Antwoord: op pagina 23 van het Bestuursakkoord staat een overzicht van incidentele uitgaven voor 2027 en 2028. Bij de nadere uitwerking zijn de uitgaven voor 2027 als volgt in de begroting opgenomen:
   Burgerparticipatie-initiatieven: € 25.000
   Stronk: € 50.000
   Bijdrage Geubel (beheerder): € 30.000
   Sociale basis: € 250.000
   Deze bedragen tellen op tot € 355.000. In de begroting is dit afgerond op € 350.000. Dit bedrag wordt gedekt door een onttrekking aan de algemene reserve.

Identiteit en verbondenheid: cultuur en erfgoed

5. Pagina 17: In 2026 worden de afspraken rondom Cultuurhuis De Cammeleur geëvalueerd. Heeft dit al plaatsgevonden en zo ja, leidt dit tot aanpassing van afspraken? En indien ja, zijn de herziene afspraken tijdig gereed voor de kadernota en/of begroting 2028 (gezien deadline staat op Q4 2027)?

   Antwoord: De uitkomsten van de evaluatie door de Cultuurhuispartners van het programma Cultuurhuis De Cammeleur worden eind 2026 verwacht. Als doorvertaling daarvan leveren de Cultuurhuispartners tevens een visie aan op de toekomst van Cultuurhuis De Cammeleur na 2027, waarin wordt ingegaan op de inhoudelijke, organisatorische en financiële doorontwikkeling van het Cultuurhuis. Op basis hiervan wordt beoordeeld of bestendiging of aanpassing van de huidige afspraken wenselijk of noodzakelijk is. De planning is erop gericht om hierover tijdig duidelijkheid te hebben ten behoeve van de kadernota en/of begroting 2028. Eventuele nieuwe afspraken dienen tijdig gereed te zijn ten behoeve van het subsidieproces 2028, zodat de subsidiebeschikking vóór 31 december 2027 (Q4 2027) kan worden verzonden.

Identiteit en verbondenheid: evenementen en vrije tijd

6. Pagina 19: in hoeverre is realisatie van de verenigingshal in 2028 een realistisch tijdspad? Op basis waarvan is dit nu gebaseerd?

   Antwoord: De planning is gebaseerd op de huidige verwachting dat de Daniëlsweg op Tichelrijt III in 2027 gebruiksklaar wordt gemaakt. Dit is nodig om de kavel voor de verenigingshal goed bereikbaar te maken. Naar verwachting komt de kavel in de tweede helft van 2027 beschikbaar voor verkoop. Op basis hiervan is 2028 als streefjaar voor de realisatie van de verenigingshal aangehouden. Of dit haalbaar is, hangt ook af van andere zaken. Zo moeten onder meer de financiering, de benodigde vergunningen en de mogelijkheden voor een elektriciteitsaansluiting duidelijk zijn. De realisatie in 2028 is daarmee op dit moment een streven en nog geen vaststaande planning. Met name het verkrijgen van een elektriciteitsaansluiting vormt een risico in de planning c.q. haalbaarheid.

7. Pagina 19: waarom moet het evenementenbeleid opnieuw geactualiseerd worden?

   Antwoord: Het evenementenbeleid moet worden geactualiseerd om de geluidsnormen voor evenementen op een duidelijke en samenhangende manier vast te leggen en te integreren in locatieprofielen. Hiermee wordt per evenementenlocatie inzichtelijk welke geluidsnormen van toepassing zijn. Dit draagt bij aan een

eenduidig toetsingskader voor evenementen, waarbij zowel de levendigheid van evenementen als de leefbaarheid voor omwonenden wordt meegewogen.

Identiteit en verbondenheid: wat mag het kosten?

8. Pagina 22: Hoe komt de verhoogde exploitatiebijdrage aan de Verenigingshal tot stand? En komt dit bedrag boven op de huidige bijdrage?

   Antwoord: Stichting Verenigingshal Dongen heeft in juni 2026 aangegeven dat voor een structureel sluitende exploitatie o.a. een jaarlijkse gemeentelijke bijdrage van € 45.000 nodig is. In de huidige meerjarenbegroting is hiervoor al € 13.000 structureel beschikbaar. De in de begroting opgenomen verhoging van € 32.000 betreft het verschil tussen de bestaande bijdrage en de benodigde bijdrage van € 45.000. Deze verhoging komt daarmee boven op de reeds geraamde bijdrage van € 13.000.

9. Pagina 22: Waarom is de bijdrage van €30.000 voor de Geubel niet meerjarig ingeboekt (ook de uitleg op pagina 95/96 levert geen duidelijkheid)?

   Antwoord: De bijdrage van € 30.000 is incidenteel opgenomen om in 2027 ervaring op te doen met de inzet van een vaste beheerder bij De Geubel. Tegelijkertijd wil het college inzicht verkrijgen in de bijdrage die deze inzet levert aan de maatschappelijke doelen van De Geubel en de resultaten die daarmee voor inwoners worden bereikt. Deze inzichten worden betrokken bij de afweging of en, zo ja, in welke vorm structurele ondersteuning vanaf 2028 wenselijk is. Om die reden is de bijdrage op dit moment nog niet meerjarig opgenomen. De afweging hierover vindt plaats bij de voorbereiding van de kadernota en/of begroting 2028.

10. Pagina 22: het opstellen van accommodatiebeleid kent nu geen negatief getal, maar een positief getal van € 45.000; is dit correct?

    Antwoord: Dit is niet correct. Hier is per abuis een minteken weggevallen.

Ruimte en wonen: wonen

11. Pagina 24: Het bestuursakkoord noemt 1.230 woningen als ambitie vanuit de Woondeal voor 2030, de begroting zo'n 820. Is er een technische verklaring voor dit verschil?

    Antwoord: Het in het bestuursakkoord genoemde aantal van 1.230 woningen is gebaseerd op een latere actualisatie van de woningbouwopgave en kan worden beschouwd als een ambitie voor de woningbouwontwikkeling richting 2030.
    De regionale afspraken, zoals vastgelegd in het Addendum op de SRBT-Woondeal, gaan echter uit van een minimale opgave van 826 woningen voor de periode 2025-2030.
    Op basis van die afspraken moet Dongen tot en met 2030 minimaal 826 woningen realiseren. Het realiseren van meer woningen is mogelijk en past binnen de gezamenlijke ambitie om in de woningbehoefte te voorzien. De begroting sluit daarom aan bij de minimale opgave van circa 820 woningen, zoals opgenomen in het Addendum.

Ruimte en wonen: leefomgeving

12. Pagina 27 Wat wordt er verstaan onder “herinrichtingen”? Betreft dit enkel integrale herinrichtingen (riool, wegen) of ook plannen uitsluitend bedoeld om te vergroenen?

    Antwoord: Bedoeld wordt hiermee dat we naast dat we een kwaliteitsnorm voor biodiversiteit voor ontwikkellocaties opstellen, we deze ook willen toepassen bij herinrichting van wegen. Op het moment dat een weg(gedeelte) compleet op de schop gaat, wordt het herinrichtingsontwerp aan de groennorm getoetst.

Ruimte en wonen: programma-informatie

13. Onder indicatoren op pagina 28 staat (denken wij) dat er al twee jaar op rij geen sociale huurwoningen aan de gemeente zijn toegevoegd. Is dit een juiste interpretatie van de gegevens in de tabel?

    Antwoord: In 2024 en 2025 zijn geen nieuwe sociale huurwoningen planologisch mogelijk gemaakt. In 2025 en 2026 zijn geen sociale huurwoningen gereed gemeld. De interpretatie van de gegevens in de tabel klopt.

14. Onder de indicatoren op pagina 28 ontbreekt informatie over middeldure woningen. Is deze informatie beschikbaar en kan dit gedeeld worden?

    Antwoord: Ja, deze informatie is beschikbaar. In de tabel zijn de woningen onderverdeeld in de categorieën sociale huur, betaalbaar en duur. De categorie betaalbaar omvat zowel sociale huurwoningen als middeldure woningen. Middeldure woningen zijn daarom niet afzonderlijk weergegeven.

    Het aantal middeldure woningen kan worden bepaald door het aantal sociale huurwoningen af te trekken van het totaal aantal betaalbare woningen. Zo zijn in 2024 bijvoorbeeld 188 betaalbare woningen opgeleverd, waarvan 116 sociale huurwoningen. Dit betekent dat 72 opgeleverde woningen in de categorie middeldure woningen vallen. In 2025 zijn 4 betaalbare woningen opgeleverd en geen sociale huurwoningen. Dit betekent dat alle 4 woningen als middeldure woningen kunnen worden aangemerkt.

Ruimte en wonen: wat mag het kosten?

15. Pagina 29: waarom wordt het budget voor buurtinitiatieven per 2028 en niet per 2027 (structureel) ingeboekt?

    Antwoord: Voor 2027 is er budget opgenomen in het Uitvoeringsprogramma Sociale Basis

16. Pagina 29: De openbare verlichting wordt structureel met €50.000 gekort. Tegelijk moeten de eerste generatie LED-armaturen en masten van meer dan 40 jaar oud worden vervangen (pagina 72). Hoe gaat dat samen?

    Antwoord: De korting van € 50.000 is gebaseerd op de realisatie in 2024 en 2025: in die jaren bleef een deel van het budget voor openbare verlichting over. Tegelijk weten we dat de eerste generatie LED-armaturen en de oudere lichtmasten de komende jaren vervangen moeten worden.

    We willen de verwerking van de vervangingskosten intern bespreken en beoordelen aan de hand van het BBV en de criteria voor activering in onze financiële verordening, zoals de minimale levensduur en investeringswaarde. We verwachten dat deze vervangingen verder gaan dan regulier onderhoud, dat nodig is om de bestaande verlichting in goede staat te houden en ten laste van de exploitatie komt. Gezien de aard en omvang verwachten we dat de vervangingen als investering kunnen worden opgenomen, mits ze aan de activeringscriteria voldoen.

Klimaat en energie: wat mag het kosten?

17. Pagina 34: er zijn nauwelijks belangrijke financiële mutaties in dit hoofdstuk. Kunnen alle (inclusief nieuwe) actiepunten bekostigd worden uit reeds begrote/bestaande budgetten? Hoe is dit precies mogelijk?

    Antwoord: De nieuwe actiepunten behelzen grotendeels het maken van beleid, zoals beleid voor energiearmoede, het vaststellen van afspraken en normen voor netbewust ontwerpen en circulair materiaalgebruik. Het streven van de gemeente

Dongen is om dit zoveel mogelijk zelf te doen met vaste medewerkers. Daarvoor wordt binnenkort een formatieplan vastgesteld dat onder meer wordt bekostigd uit de CDOKE gelden. Ook wordt er nauw samengewerkt in de regio om activiteiten gezamenlijk op te pakken, zoals het maken van een energietransitiemonitor. Voor aanvullende externe kennis is de reserve duurzaamheid zoals deze al bestaat naar verwachting voldoende.

Werken en economie: programma-informatie

18. Pagina 37: onder indicatoren is er geen (recente) informatie bekend ten aanzien van tevredenheid ondernemers over de gemeentelijke dienstverlening. Hoe kan dit? En hoe kan dan de streefwaarde tegelijkertijd wel ‘stijgend’ zijn?

    Antwoord: Tot op heden heeft er nog geen tevredenheidsonderzoek onder ondernemers plaatsgevonden. Wij willen dit onderzoek volgend jaar starten waarbij ondernemers een rapportcijfer kunnen geven over de dienstverlening en de verbeterpunten. Des hoger het cijfer, des te beter de dienstverlening. Het onderzoek zal 1 x per 3 jaar worden uitgevoerd. De dienstverlening naar ondernemers wordt de komende jaren verbeterd, waardoor de verwachting is dat het rapportcijfer zal stijgen.

Opgroeien en zorg: jeugd en gezin

19. Pagina 8–10 en 46: Voor de kostenontwikkeling van de jeugdzorg zijn aanvullende lasten opgenomen van € 575.000 in 2027, € 675.000 in 2028 en € 775.000 per jaar vanaf 2029. Kan per begrotingsjaar worden aangegeven welk deel betrekking heeft op cliëntenaantallen, tariefontwikkeling, veranderingen in zorgzwaarte of trajectduur en overige oorzaken? Welke realisatiecijfers en prognoses liggen hieraan ten grondslag en hoe zijn onzekerheden verwerkt?

    Antwoord: In de regionale begroting jeugdzorgkosten wordt voor de zorg gerelateerde kosten rekening gehouden met een indexering van 4,68%. Ook wordt een percentage autonome ontwikkeling meegenomen van 1,5%. Daarnaast zijn er regionale kosten die niet direct gerelateerd zijn aan de zorg. Hiervoor worden de kosten in de uitvoeringsbegroting van 2025 vermeerderd met 5,0 procent indexatie, waarbij de omvang van de uitvoeringsbegroting nooit meer dan 3% van de totale begroting kan beslaan.
    Tot slot is er een regionaal budget voor innovatie en borging innovatie begroot, de kosten hiervoor worden aan de hand van een verdeelsleutel over de elf gemeenten verdeeld. Prognoses en eerdere jaarrekeningen worden gebruikt om de regionale jeugdzorg begroting op te stellen.

Opgroeien en zorg: zorg en ondersteuning

20. Pagina 43, 46 en 101: Welke uitvoeringskosten zijn voor het Stevig Lokaal Team per jaar opgenomen in de begroting 2027-2030 en onder welke taakvelden? Zijn daarnaast lagere jeugdhulpkosten geraamd als gevolg van het Stevig Lokaal Team en collectieve of groepsgerichte ondersteuning? Zo ja, welke bedragen zijn per jaar ingeboekt, op welke aannames berusten deze en hoe wordt de realisatie gevolgd?

    Antwoord: Structureel is een bedrag van € 300.000 begroot (inclusief regisseur) voor het Stevig Lokaal Team. Dit valt onder taakveld 6.752
    Vanaf 2026 zijn kostenbesparingen op jeugdhulpkosten ingeboekt. Dit gaat achtereenvolgens om een besparing van € 100.000 in 2026, € 200.000 in 2027 en € 300.000 in 2028.
    Het effect van het Stevig Lokaal Team wordt onder andere gemonitord aan de hand van het aantal jeugdigen dat door het SLT begeleid wordt en het aantal beschikkingen jeugdhulp dat door de gemeentelijke toegang afgegeven wordt. Dit in combinatie met de ontwikkeling van met name de kosten op de veelvoorkomende jeugdhulp (segment 4).

21. Pagina 44 en 46: Welke aannames over cliëntenaantallen, gebruik per cliënt en tarieven zijn gehanteerd bij de ramingen voor Wmo-begeleiding en huishoudelijke hulp in 2027-2030?

    Antwoord: Voor huishoudelijke ondersteuning is meegenomen in de begroting dat huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo 2015 met ingang van 1 januari 2029 wordt geschrapt. Dit is opgenomen in de huidige kabinetsplannen. Daarnaast heeft het kabinet in de Voorjaarsnota 2026 al een financiële korting in het gemeentefonds verwerkt. In Dongen zien we een lichte afname van het aantal cliënten die huishoudelijke ondersteuning ontvangen, echter de kosten per cliënt stijgen.

    Voor wat betreft begeleiding geldt het volgende:
    Een stabilisatie van de kosten is aannemelijk doordat de regionale werkwijze van Siem is gericht op passende ondersteuning, ontwikkeling en uitstroom, het voorkomen van onnodig langdurige ondersteuning en een doelmatige inrichting van het zorglandschap. Daarnaast kan een verdere versterking van de samenwerking met het voorliggend veld en andere domeinen bijdragen aan het voorkomen of beperken van instroom en het bevorderen van uitstroom. Een daadwerkelijke daling van de kosten is echter niet gegarandeerd, omdat de ontwikkeling van de vraag naar Wmo-ondersteuning en de autonome groei onzeker zijn. Daarom is voor nu uitgegaan van stabilisatie voor de komende jaren.

22. Pagina 43: Hoeveel unieke mantelzorgers hebben in 2024, 2025 en 2026 gebruikgemaakt van gemeentelijke mantelzorgondersteuning en is dit uit te splitsen naar de aangeboden vormen van ondersteuning?

    Antwoord:
    In 2024:
    Mantelzorg-inloop bij de Cammeleur 24 inloopmomenten waarbij gemiddeld 12 deelnemers aanwezig. Mantelzorg huisbezoeken (individuele vragen): 46

    In 2025:
    Mantelzorg-inloop bij de Cammeleur 23 inloopmomenten waarbij gemiddeld 17 deelnemers aanwezig. Mantelzorg huisbezoeken (individuele vragen): 31

    In 2026:
    Mantelzorg-inloop bij de Cammeleur 12 inloopmomenten waarbij gemiddeld 9 deelnemers aanwezig. FF bakkie doen (mantelzorgers dementie): 14 deelnemers Mantelzorg huisbezoeken (individuele vragen): geen gegevens geregistreerd door omstandigheden. Mantelzorg nieuwsbrief: 1 Koffie inloop mantelzorg: 12

23. Hoeveel unieke mantelzorgers hebben in die jaren de mantelzorgwaardering ontvangen?

    Antwoord: In 2024 zijn 728 mantelzorgwaarderingen verstrekt.
    In 2025 zijn 950 mantelzorgwaarderingen verstrekt. In 2026 zijn 866 mantelzorgwaarderingen verstrekt.

<u>Opgroeien en zorg: publieke gezondheid</u>

24. Pagina 44 en 46: In 2027 wordt lokaal preventiebeleid opgesteld. Vanaf 2028 is voor de uitvoering jaarlijks € 30.000 opgenomen. Welke middelen zijn in 2027 beschikbaar voor de voorbereiding en uitvoering? Hoe verhoudt het aanvullende budget vanaf 2028 zich tot de bestaande preventiebudgetten en welke activiteiten worden hiermee bekostigd?

    Antwoord: Voor 2027 zijn geen afzonderlijke aanvullende middelen geraamd voor het opstellen van het lokaal preventiebeleid. De voorbereiding en beleidsontwikkeling vinden plaats binnen de bestaande ambtelijke capaciteit en de

reeds beschikbare preventiebudgetten. Vanaf 2028 is jaarlijks € 30.000 aanvullend opgenomen. Deze middelen worden experimenteel ingezet ten behoeve van het nog op te stellen lokaal preventieplan gezondheid en het bijbehorende uitvoeringsplan. Dit uitvoeringsplan wordt opgesteld in samenwerking met de betrokken lokale ketenpartners. Op basis daarvan wordt bepaald welke concrete preventieactiviteiten worden geprioriteerd en bekostigd. Het aanvullende budget staat daarmee niet los van de bestaande preventiemiddelen, maar wordt benut om de lokale preventieve inzet op gezondheid gericht verder te ontwikkelen en in de praktijk te brengen.

Opgroeien en zorg: wat mag het kosten?

25. Pagina 46: voor het uitvoeringsprogramma Sociale Basis wordt in 2027 en 2028 incidenteel € 250.000 per jaar uitgetrokken. Echter heeft het huidige uitvoeringsprogramma betrekking op de jaren 2026 en 2027 en is hier incidenteel € 500.000 in het bestuursakkoord voor gealloceerd, om vervolgens de hoogte van structurele middelen voor de komende jaren vast te stellen.
    a. Hoe worden nu de gemaakte kosten in 2026 gefinancierd?

        Antwoord: In 2026 is er bewust voor gekozen om de uitvoering van het programma Sociale Basis zoveel mogelijk binnen de bestaande budgetten en capaciteit vorm te geven. Daarbij is gekeken naar mogelijkheden om activiteiten anders te organiseren, bestaande middelen efficiënter in te zetten en waar nodig keuzes te maken in bestaande werkzaamheden. Eventuele noodzakelijke financiële aanpassingen zijn vervolgens via de bestuursrapportages verwerkt. Op die manier zijn de kosten die samenhangen met de uitvoering in 2026 gedekt.

    b. Waarom zijn er voor de jaren na 2028 nog helemaal geen (structurele) middelen opgenomen voor (het uitvoeringsprogramma) sociale basis?

        Antwoord: De in het bestuursakkoord beschikbaar gestelde middelen zijn bewust opgesplitst in twee delen van €250.000. Daarmee willen we voorkomen dat we incidentele middelen inzetten zonder dat voldoende scherp is vastgesteld waar we deze aan uitgeven en welk effect daarmee wordt bereikt. Voor 2027 wordt een plan opgesteld voor de inzet van de eerste €250.000. In 2027 werken we vervolgens toe naar een uitvoeringsprogramma sociale basis voor 2028. Dat programma maakt inzichtelijk waarvoor de tweede €250.000 nodig is. Op basis daarvan kan een onderbouwde afweging worden gemaakt over eventuele structurele financiering. Daarbij is het van belang te benadrukken dat incidentele middelen niet ingezet kunnen worden voor meerjarige verplichtingen of contracten. Juist door eerst ervaring op te doen, resultaten te beoordelen en vervolgens te bepalen welke onderdelen structureel van waarde zijn, kan een weloverwogen besluit worden genomen over eventuele structurele middelen na 2028.

26. Pagina 46: wat betekent ‘budget Hbh’ onder belangrijkste financiële mutaties?

    Antwoord: Budget Hulp bij het Huishouden, dit wordt op basis van werkelijk gebruik verlaagd.

27. Pagina 46 (in samenhang met pagina 19): Vanaf 2027 is jaarlijks € 50.000 opgenomen voor de waardering van vrijwilligers. Betreft dit volledig aanvullend budget boven op de bestaande budgetten voor vrijwilligersbonnen, vrijwilligersprijzen en overige ondersteuning? Welke verdeling over waardering en ondersteuning is voorzien, welke onderdelen zijn al financieel vastgelegd en welk deel wordt nog ingevuld na overleg met vrijwilligers?

Antwoord: Het bedrag van € 50.000 is niet aanvullend op een bestaand budget voor vrijwilligersbonnen; hiervoor was geen structureel budget beschikbaar. Het bedrag heeft meerdere doelen: vrijwilligersbonnen, ondersteuning van vrijwilligers en het waarderen en/of ondersteunen van Dongense sporters en sportprestaties. Een financiële verdeling over deze onderdelen is nog niet gemaakt.

28. Pagina 46: Er wordt structureel € 75.000 extra opgenomen voor “begeleidingskosten (omvang doelgroep) Op welke doelgroep en welke vorm van begeleiding heeft de structurele verhoging van € 75.000 betrekking? Welke aantallen inwoners, kosten per traject en verwachte ontwikkeling van de doelgroep liggen aan deze verhoging ten grondslag?

    Antwoord: Wanneer werkzoekenden worden geplaatst bij werkgevers en/of de Diamantgroep is begeleiding een belangrijke voorwaarde. Dit te meer omdat de afstand tot de arbeidsmarkt van onze werkzoekenden met een uitkering groot is. Begeleiding betreft persoonlijke ondersteuning oftewel de systematische ondersteuning van een werkzoekende op de werkplek door een jobcoach in het kader van een traject of dienstbetrekking in een werksetting. Kosten: Wanneer het gaat om een jobcoachvergoeding aan de werkgever of aan een externe jobcoach wordt gekeken naar meest passende ondersteuning voor de belanghebbende. De gemeente hanteert een maximaal uurtarief van € 100,00. Het maximale tarief wordt jaarlijks geëvalueerd aan de hand van de ontwikkeling van de UWV-tarieven. Gelet de afstand tot de arbeidsmarkt van onze werkzoekenden, ligt de uitdaging in het activeren van een relatief maar verhardende doelgroep. Hiervoor zetten wij begeleiding in.

29. Pagina 46 (en pagina 84-85):
    Bij de Diamant-groep staat dat basisbanen verder worden uitgebreid, met kosten voor langdurige begeleiding. Toch vermeldt de paragraaf verbonden partijen dat er geen specifieke risico’s zijn. Daarnaast bedraagt de bijdrage aan de Diamant-groep in de tabel op p. 84 afgerond € 1,555 miljoen, terwijl bij het taakveld WSW en Beschut Werk op p. 46 € 1,582 miljoen staat.
    Kan het budget voor WSW en Beschut Werk worden uitgesplitst naar de bijdrage aan de Diamant-groep, Beschut Werk en eventuele overige onderdelen? Welke aantallen plaatsen en begeleidingskosten zijn voor 2027-2030 voorzien, en hoe zijn de financiële gevolgen van de uitbreiding van basisbanen verwerkt?

    Antwoord: De gemeente Dongen vergoedt aan de Diamantgroep de loonkosten van de WSW-werknemers, ad € 1,555 miljoen. Daarnaast vergoedt de gemeente de kosten vallend onder de sociale infrastructuur, ad € 26.717 in 2026. Dit geld is bestemd voor werkplekken voor mensen die niet vallen onder beschut werk, maar wel zijn aangewezen op de infrastructuur van de Diamantgroep voor hun ontwikkeling richting regulier werk of voor een tijdelijk vangnet. Daarnaast ontvangt de gemeente gelden voor Beschut Werken. Vanaf 2027 wordt de rijksbijdrage voor de begeleiding van beschut werk op een andere manier verdeeld.
    De financiering verschuift van een historisch verdeelmodel naar een model dat beter aansluit bij de feitelijke inzet van gemeenten en de behoefte aan beschut werk. Gemeenten, zoals Dongen, met relatief veel gerealiseerde beschutte werkplekken krijgen een groter aandeel van het budget. Voor andere gemeenten kan de nieuwe verdeling juist een lager budget opleveren. Naast onze ambitie om deze kwetsbare doelgroep te plaatsen, sturen wij ook bewust op volume en financieel voordeel. De gemeente ontvangt deze budgetten vanuit de Integratie-uitkering. In de september-circulaires worden de budgetten bekend gemaakt.

    Basisbaan:
    De gemeente Dongen zet in op ontwikkelbanen. Dit is een variant van de Tilburgse basisbaan. Een belangrijk verschil is dat de ontwikkelbaan gericht is op ontwikkeling naar een reguliere baan. Het is een tijdelijk traject van maximaal 3 jaar. Aan het

einde volgt een uitstroomadvies met verschillende scenario's, zoals een reguliere baan, of een vervolg bij UWV, de gemeente of de Diamant-groep zelf. De ontwikkelbaan heette eerder het Tilburgs Banenmodel. Dat werd in 2024 hernoemd naar Ontwikkelbanen. Wij hebben inmiddels een groot aantal werkzoekenden geplaatst op een ontwikkelbaan en maken nu samen met de regiogemeenten een raming voor de komende jaren. De kosten bedragen naast een loonkostensubsidie een begeleidingsvergoeding van ca. € 5.200. Dit is aanzienlijk goedkoper dan een basisbaan. We verwachten een toename en daarom is in de begroting de begeleidingskosten met € 75.000 verhoogd.

Paragraaf A. Lokale heffingen: Leges hoofdstuk 1, 2 en 3

30. Pagina 61: Het dekkingspercentage voor de leges in zogenoemde hoofdstukken 1, 2 en 3 stijging substantieel ten opzichte van de vorige begroting. Wat maakt dat voor alle drie de hoofdstukken de verwachting is dat de lasten (fors) naar beneden gaan ten opzichte vorige begroting?

    Antwoord: De toe te rekenen kosten zijn obv tijdsbesteding per product en aantal producten toegerekend. Hierdoor komen de toe te rekenen kosten lager uit dan in de berekening in het verleden. Met behulp van Kostendekkendheid.nl is een beter inzicht verkregen in de kosten per product en daarmee ook in de onderbouwing van de kostendekkendheid per product.
    Dit wil niet zeggen dat de lasten fors zijn gedaald, maar de aan de leges toe te rekenen kosten zijn fors gedaald.

Dongense VVD

Technische vragen

Indiener	*Dongense VVD*
Datum	*12-10-2026*
Onderwerp	*Programmabegroting 2027-2030*

Financieel perspectief (p7-12)

- "Stofkam door de begroting": Waarom worden de lasten m.b.t. het opstellen van omgevingsplannen uit de exploitatiekosten gehaald en via de reserves betaald? Dit is gewoon een kerntaak van de gemeente. Via deze boekhoudkundige truc wordt de exploitatiebegroting gemanipuleerd en wordt qua lasten een onjuiste voorstelling van zaken gegeven.

  Antwoord: Zoals in de auditcommissie toegelicht wordt te allen tijde gestreefd naar reëel ramen. Dat houdt in een zo stabiel mogelijk begrotingsbeeld. Gebleken is dat de afgelopen jaren de hiervoor geraamde budgetten telkens werden onderschreden. Ieder keer werd dus budget afgeraamd terwijl de opgave voor omgevingsplannen onveranderd bleef. Door te werken met een reserve blijft jaaroverstijgend budget beschikbaar en wordt de exploitatie niet belast met budgetten die telkens niet worden besteed. Daarnaast is het opstellen van de omgevingsplannen op enig moment gereed, wat maakt dat dit als incidentele last kan worden gezien. Dekking via een reserve is daarmee legitiem.

- De Nestel: Vanaf welke datum gaan er huurkosten voor de grond en gemeentelijke personeelslasten aan het COA worden doorberekend? Waarom zijn deze lasten niet eerder in rekening gebracht?

  Antwoord: De gemeente ontvangt van het COA een vergoeding per persoon per dag voor de opvang. Uit deze vergoeding bekostigt de gemeente de kosten die nodig zijn om de opvang te verzorgen. De huurkosten van de grond en de gemeentelijke personeelslasten worden niet als afzonderlijke kosten aan het COA doorberekend.
  Vanaf 2026 worden deze kosten wel intern aan De Nestel toegerekend. Daardoor blijft er in 2026 en 2027 naar verwachting minder geld over op de asielopvang. In 2025 was het resultaat op de asielopvang behoorlijk positief, mede doordat de grondhuur en personeelsinzet niet op deze manier aan De Nestel waren toegerekend. Dat resultaat kan daardoor een te gunstig beeld geven van de kosten en opbrengsten van de opvang. De gewijzigde interne toerekening maakt deze kosten beter zichtbaar.

- Wat wordt het takenpakket van de wijkregisseur en verenigingsadviseur? Wat is de fte belasting per functie? Waarom worden deze functies niet in samenwerking met omliggende gemeenten ingevuld, zodat kosten kunnen worden gedeeld en van elkaar kan worden geleerd?

  Antwoord: Voor zowel de verenigingsadviseur als de wijkregisseur is een formatie van 0,78 fte (28 uur per week) voorzien. Beide functies dragen bij aan de uitvoering van de ambities uit het bestuursakkoord en de programmabegroting op het gebied van participatie, leefbaarheid, inwonersinitiatieven en een sterk verenigingsleven.

  De verenigingsadviseur is het vaste aanspreekpunt voor de circa 200 verenigingen en stichtingen binnen de gemeente. De adviseur ondersteunt organisaties bij vraagstukken rondom toekomstbestendigheid, vrijwilligers, accommodaties, samenwerking, toegankelijkheid, duurzaamheid en het verminderen van regeldruk. Daarnaast geeft de functie uitvoering aan het in het College Uitvoeringsprogramma opgenomen plan van aanpak toekomstbestendige verenigingen. De ervaringen van de afgelopen twee jaar laten zien dat hiervoor sprake is van een omvangrijke en structurele opgave.

  De wijkregisseur richt zich op het versterken van de verbinding tussen gemeente, inwoners, wijk- en dorpsraden. De functie omvat onder meer het begeleiden van participatieprocessen, het ondersteunen van buurtinitiatieven en het beheer en de doorontwikkeling van Samen.Dongen.nl. Dit sluit aan bij de opgaven rondom participatie en inwonersbetrokkenheid uit het College Uitvoeringsprogramma.

  Samenwerking met andere gemeenten vindt plaats in de vorm van kennisdeling en het uitwisselen van goede voorbeelden. Het gezamenlijk invullen van deze functies levert echter beperkt voordeel op, onder meer omdat benodigde inzet 28 uur is en de werkzaamheden sterk afhankelijk zijn van lokale netwerken, lokale kennis en fysieke aanwezigheid in de gemeente. Kosten of efficiency voordelen door gezamenlijke functies met andere gemeente worden niet gezien. Daarom is gekozen voor lokaal ingevulde functies met actieve regionale kennisuitwisseling.

- Wat wordt het precieze takenpakket van de kwaliteitsmedewerker? Graag ook een overzicht van alle kwaliteitsverbeteringen die in het sociaal domein worden beoogd.

  Antwoord: Kwaliteitsmedewerkers binnen de gemeente Dongen vertalen beleid, verordeningen en beleidsregels naar werkprocessen en voorschriften voor de consulenten binnen de diverse wetten op het gebied van het sociaal domein. Daarnaast toetsen kwaliteitsmedewerkers steekproefsgewijs de kwaliteit van de dossiers en beschikkingen (besluiten) van consulenten. En tenslotte behandelen de kwaliteitsmedewerkers bezwaar- en beroepsschriften binnen het sociaal domein. Zie ook het antwoord op vraag 2 van D66.
  Voor 2027 wordt beoogd om 1) specifiek de Participatiewet in Balans zorgvuldig in te bedden en 2) om de kwaliteit van dossiervorming verder te verbeteren (in relatie tot rechtmatigheid en bezwaren).

- Vorming reserve transformatie sociaal domein: Er wordt ingezet op meer zelfredzaamheid. Op welke taken wordt meer zelfredzaamheid nagestreefd? En hoe wordt dit gemeten?

  Antwoord: Er zijn nog geen concrete projecten of activiteiten benoemd. De financiële opgave die rust op het Sociaal Domein (Jeugd en Wmo) is groot. Onder meer onder invloed van de Hervormingsagenda zullen besparingen moeten worden gerealiseerd. Om de begroting toekomstig niet te belasten wordt nu een reserve gevormd. Concrete plannen worden voorgelegd alvorens een onttrekking aan de reserve plaatsvindt.

<u>Opgroeien en zorg</u>

- M.b.t. het onderzoek naar betere afstemming van Wmo-beschikkingen op de hulpvraag het opzetten van het SLT, opzetten van een lokaal preventiebeleid rondom gezondheid, uitvoering van de AZWA werkagenda: In hoeverre wordt samengewerkt met of geleerd van omliggende gemeenten?

  Antwoord: Bij deze ontwikkelingen wordt nadrukkelijk aangesloten bij regionale samenwerking en kennisdeling. Binnen Hart van Brabant werken gemeenten, waaronder Dongen, al samen op onderdelen van jeugd, Wmo, maatschappelijke ontwikkeling en gezondheid. Voor Wmo-begeleiding is sprake van regionale inkoop en gezamenlijke uitvoeringsafspraken, terwijl hulp bij het huishouden lokaal wordt georganiseerd. Ook landelijke en regionale ontwikkelingen, zoals het convenant Stevige lokale teams en de AZWA-werkagenda, vragen om verdere versterking van de lokale toegang, betere samenwerking met partners en meer inzet op preventie. Dongen benut daarbij ervaringen uit omliggende gemeenten, regionale werkgroepen en bestaande samenwerkingsverbanden om te voorkomen dat iedere gemeente afzonderlijk het wiel uitvindt. De lokale uitwerking blijft maatwerk: keuzes worden afgestemd op de Dongense situatie, beschikbare capaciteit en de behoeften van inwoners.

- Welke beleidsindicatoren zijn er beschikbaar op alle thema's in dit domein? Het huidige aantal is erg weinig. Op welke indicatoren stuurt het college?

  Antwoord: De belangrijkste beleidsindicatoren waarop het college stuurt, zijn opgenomen in de begroting. Daarnaast is binnen de regio een zeer uitgebreid dashboard voor het sociaal domein beschikbaar. Tenslotte wordt momenteel gewerkt aan een uitgebreider overzicht van de beschikbare sturingsinformatie en beleidsindicatoren binnen het domein: dashboard sociaal domein. Overwogen wordt om een deel van de voorgestelde reserve transformatie sociaal domein in te zetten om meer grip te krijgen op de uitvoeringskosten (zowel in verleende zorg als in eigen personeelskosten). Voorstellen voor inzet van de reserve worden voorgelegd, voordat de reserve kan worden aangewend.

- Hoeveel trajecten heeft het Dorpsteam begeleid in 2024 en 2025? En van hoeveel daarvan zijn de doelen niet behaald?

  Antwoord: Bij deze indicator gaat het specifiek over het resultaat van de ondersteuning door maatschappelijk werkers. Dit is individuele ondersteuning van een professional. Het Dorpsteam doet uiteraard meer dan dit. Hieronder vindt u de tabel met de verschillende resultaten van dit ene type ondersteuning:

Resultaat van ondersteuning door maatschappelijk werkers	**2024**	**2025**
Traject afgerond (doelen behaald)	151	152
Traject afgesloten na intake	38	30
Aanvraag Jeugdwet	9	9
Aanvraag Wmo	4	5
Opschaling in het kader van veiligheid	5	2
Overdracht elders	8	8
Traject afgebroken	5	8

Samenwerking en dienstverlening

- Graag een overzicht van de omvang van de formatie in zowel aantal medewerkers als omgerekend aantal fte per onderdeel van de organisatie over de jaren 2022 t/m 2026. Graag ook het volledige organogram over die periode van elk jaar. We willen een helder inzicht in de ontwikkeling van organisatie qua omvang, structuur en samenstelling gedurende voornoemde periode.

  Antwoord: Onderstaand overzicht geeft inzicht in de ontwikkeling van de formatie, bezetting en personele lasten van de gemeentelijke organisatie.

Jaar	**Formatie (fte)**	**Bezetting (fte)**	**Loonkosten begroot (€)**	**Loonkosten werkelijk (€)**	**Inhuur begroot (€)**	**Inhuur werkelijk (€)**
2022	193,81	186,99	15.357.081	14.336.723	1.088.452	1.425.844
2023	199,03	184,60	17.312.968	15.375.712	558.010	2.512.428
2024	214,79	205,38	19.641.155	17.285.752	1.410.250	3.355.279
2025	234,98	217,68	21.664.950	18.632.569	1.209.114	3.382.174
2026*	241,68	223,35	23.008.262	13.948.255	2.510.176	3.375.538

*Stand oktober 2026.

De groei van de formatie hangt samen met nieuwe wettelijke taken, maatschappelijke ontwikkelingen, de toenemende complexiteit van gemeentelijke opgaven en bestuurlijke ambities. Tegelijkertijd laat de tabel zien dat de bezetting achterblijft bij de beschikbare formatie. Dit hangt mede samen met arbeidsmarktkrapte, verloop, pensioneringen en moeilijk vervulbare vacatures. Om de continuïteit van dienstverlening en de uitvoering van wettelijke taken te waarborgen, is een deel van deze vacatureruimte tijdelijk opgevangen met externe inhuur.

Het organogram, waarin de organisatiestructuur te zien is, staat op de website van de Gemeente Dongen en is sinds 2022 op hoofdlijnen ongewijzigd. Zie: https://werkenvoordongen.nl/werken-voor-dongen/.

In 2026 zijn enkele wijzigingen aangebracht in de structuur, waarmee de aansturing binnen de organisatie is versterkt. Zo is een teammanager aangesteld voor de buitendienst en is een team Concernstaf ingericht, dat mede namens de directie inhoudelijk stuurt op bestuurlijke doelen.

- In de programmabegroting 2026-2029 werden er forse bedragen voor organisatieontwikkeling gevraagd:
  - Graag een overzicht van welke kosten dit jaar naar verwachting worden gemaakt voor organisatieontwikkeling. En de herijkte begroting van deze kosten voor 2027 t/m 2029.
  - Wat is het meerjarenplan?
  - Aangezien in najaar 2025 deze post in de meerjarenbegroting is gezet, verwachten we jaarlijks en aparte rubriek van dit thema in de programmabegroting met gemaakte kosten, behaalde resultaten en nog uit te voeren plannen.

		2026		2027		2028		2029	
Tekst uit programmabegroting 2026-2029	**Type**	**Beschikbaar gesteld door raad**	**Realisatie /prognose**	**Beschikbaar gesteld door raad**	**Prognose**	**Beschikbaar gesteld door raad**	**Prognose**	**Beschikbaar gesteld door raad**	**Prognose**
1.Budget organisatieontwikkeling · Borgen doorontwikkeling en nieuwe manieren van werken · Opvang van frictiekosten · Om noodzakelijke stappen te zetten · Om structureel de sturing in de organisatie te borgen	Structureel (aflopend)	445.000	445.000	470.000	470.000	420.000	420.000	395.000	395.000
2.Budget organisatieontwikkeling · Inzet op procesoptimalisatie · Opzetten van HR-instrumenten zoals HR-gesprekscyclus · Versterking van de sturingsmechanismen en daarmee de kwaliteitsverbetering binnen de organisatie	Incidenteel	429.000	429.000	-	-	-	-	-	-
3.Budget implementatie functiewaarderingssysteem	Incidenteel	75.000	53.000			-	-	-	-

Ad 1) Budget organisatieontwikkeling (structureel) Onder andere is met dit budget de sturing en borging van nieuwe manieren van werken versterkt om maatschappelijke opgaven verder van de grond te krijgen. Ook is structureel geïnvesteerd in opgavemanagers en de bijbehorende manier van werken. Verder is geïnvesteerd in het structureel versterken van team P&O en is, door aan te sluiten bij een regionaal mobiliteitsbureau, de rechtmatigheid van externe inhuur versterkt. Van de in de begroting 2026 genoemde frictiekosten wordt verwacht dat die in de komende jaren t/m 2029 nodig zijn.

Ad 2) Budget organisatieontwikkeling (incidenteel) Deze budgetten zijn/worden in 2026 benut om externe expertise in te huren op het versterken van HR-instrumenten, organisatieadvies, kwartiermakers bij een aantal teams en het versterken van professioneel vakmanschap.

Ad 3) Budget implementatie functiewaarderingssysteem De implementatie van het nieuwe functiewaarderingsysteem is in volle gang. Verwacht wordt dat de kosten in totaal uitkomen op de beschikbaar gestelde 75.000 euro. Echter, dit budget is beschikbaar gesteld voor het jaar 2026. Verwacht wordt dat zo'n 30% van de hiervoor te leveren diensten in 2027 plaatsvinden. De niet bestede gelden (22.000 euro) zullen vrijvallen in het Jaarrekeningresultaat 2026 en onder vermelding hiervan bij de Berap 2027-1 worden opgevoerd.

Verderop in de beantwoording van vragen wordt toegelicht welke werkzaamheden in 2026 en in de daaropvolgende jaren voorzien zijn.

- Op p49 wordt gesteld dat er een strategische personeelsplanning opgesteld gaat worden. Waarom is deze er nog steeds niet? De nieuwe burgemeester is al sinds zomer 2024 in functie en de interim gemeentesecretaris sinds mei 2024.

  Antwoord: In 2025 is een organisatievisie vastgesteld, gericht op professioneel vakmanschap en een toekomstbestendige organisatie. Sindsdien wordt gewerkt aan de verdere ontwikkeling van de organisatie, onder meer op het gebied van opgavegericht, procesgericht en projectmatig werken, het versterken van sturing en het verder op orde brengen van de basis.
  Strategische personeelsplanning is het meest effectief wanneer er een helder beeld bestaat van de toekomstige inrichting van de organisatie. Op dit moment bevindt de organisatie zich nog in een ontwikkelfase. In deze fase wordt onder andere het functiewaarderingsysteem HR21 ingevoerd, een systeem dat in een heel groot deel van andere gemeenten wordt gehanteerd.
  Daarom wordt in (de eerste helft van) 2027 eerst geëvalueerd welke resultaten de organisatieontwikkeling heeft opgeleverd. Op basis daarvan kan een strategische personeelsplanning worden opgesteld die aansluit bij een duidelijk en toekomstbestendig organisatiebeeld.
  Daarnaast vroegen de uitvoering van de organisatieontwikkeling en andere organisatorische prioriteiten de afgelopen periode veel aandacht van zowel de directie als team P&O. Ook binnen P&O was sprake van capaciteits- en bezettingsuitdagingen. Door eerst te investeren in een sterke basis ontstaat een beter vertrekpunt voor een strategische personeelsplanning die aansluit bij de toekomstige personeelsbehoefte, benodigde competenties, arbeidsmarktrisico's en vervangingsvraagstukken.

- Welke projecten zijn voortgekomen uit de visie op de organisatie van juni 2025?

Projecten vanuit visie organisatieontwikkeling	Resultaat 2026	Resultaat 2027-2029
Algemeen	Aanbesteding gerealiseerd van een medewerkertevredenheidsonderzoek (MTO) + methodiek voor het evalueren van organisatieontwikkeling	Uitvoeren jaarlijks MTO Uitvoeren jaarlijkse evaluatie organisatieontwikkeling
Professioneel Vakmanschap en kernwaarden	Teamjaarplannen en teamrollen hernieuwd in gebruik genomen, team 'APK' ontwikkeld, kennismakingsworkshop ontwikkeld, voor 5 nieuwe teams	Uitvoeren van team APK's en ontwikkel leerlijnen per team Systematiek teamjaarplannen

	ontwikkellijnen ontwikkeld en ingepland.	implementeren bij alle teams
Dienstverleningsprincipes	Met dienstverleningsprincipes maken we concreet wat goede dienstverlening is: 🎯 Passend, 💡 Overzichtelijk 🤝 Betrouwbaar, ❤️ Respectvol 🚀 Eigentijds . Deze dienstverleningsprincipes zijn vastgesteld. Op dit moment worden quick wins geïnventariseerd en verwerkt in processen	Vanuit quick wins inventarisatie doorontwikkelen van dienstverlening
Pilot avondopenstelling	Sinds mei verruimt het gemeentehuis van Dongen de openingstijden op donderdagavond tot 19.00 uur. Met deze extra openstelling willen we onze dienstverlening beter laten aansluiten op de behoeften van inwoners.	De verruimde openingstijden zijn een pilot van één jaar. In deze periode worden ervaringen van inwoners verzameld via een enquête en wordt gekeken naar bezoekersaantallen. Na circa 10 maanden volgt een evaluatie, waarna een besluit wordt genomen over het al dan niet voortzetten van de avondopenstelling.
Procesgericht werken	Een methodiek is voor procesgericht werken is ontwikkeld, medewerkers zijn getraind tot procescoaches, meerdere processen zijn geprioriteerd en worden geoptimaliseerd. Dit levert o.a. op: heldere rollen, meer voorspelbaarheid, dienstverlening van hogere kwaliteit, eigenaarschap geborgd binnen teams, continu verbeteren als onderdeel van het werk	Doorlopend worden na afronding van procesoptimalisaties, nieuwe processen geprioriteerd en samen met de uitvoerders van die processen verder ontwikkeld.
Opgavegericht werken	Extra formatie is door de raad vrijgemaakt, waarna 3 opgavemanagers zijn geworven. Opgaves in gang gezet. De methodiek opgavegericht werken is ontwikkeld en als project afgerond en zit in beheerfase.	Werken volgens de methodiek
Projectmatig werken/project-portfoliomanagement	Een methodiek voor projectmatig werken is ontwikkeld, trainingen zijn ontwikkeld en bezocht door veel medewerkers en methodiek is besproken met directie (opdrachtgever voor veel projecten). Portfoliomanagement (sturen op het geheel van projecten) is	Beide methodieken worden op dit moment toegepast

	ontwikkeld en wordt in praktijk gebracht.	
Datagedreven werken en AI	Vier pilots zijn gestart: een pilot met Fixi meldingen, een pilot met personeelsdata, een pilot dashboard sociaal domein en een pilot transcriptie sociaal domein (afgerond)	Continueren van de pilots in 2027
Transitie P&O	O.a. functie voor een recruiter gemaakt en recruiter aangenomen, herverdeling van teamcapaciteit, aanpassen van personele regelingen, optimaliseren van processen en systemen	
Functiewaardering: Implementatie HR21	Implementatie nieuw functiewaarderingsysteem HR21 loopt, na instemming en besluit op vervanging voor het verouderde systeem V Balans	Een deel van de implementatie loopt door in het begin van 2027
Startgesprekken / HR-gesprekscyclus	Alle medewerkers hebben in 2026 een startgesprek gevoerd met hun directeur. Een methodiek voor een HR-gesprekscyclus is ontwikkeld, ter voorbereiding op formeel directie akkoord en OR-instemming binnenkort	Vanaf eind 2026 / begin 2027 beschikt de gemeente Dongen over een gesprekscyclus die medewerkers stimuleert in hun ontwikkeling, professioneel vakmanschap en inzetbaarheid op talenten voor nu en de toekomst. Startend bij het eerste jaar (3-6-9 mnd) en structureel doorlopend daarna
Leren en ontwikkelen	Een digitaal leerplatform is ingericht. Ook is aangesloten bij een mobiliteitscentrum West-Brabant. Door uitval van de projectleider en inzet van de projectteamleden in andere projecten is het project gepauzeerd	Project continueren
Strategische personeelsplanning (SPP)	*Zie beantwoording van een specifieke technische vraag hierover*	Project starten
Verbinding activiteiten	Vanuit onze visie op goed werkgeverschap geloven we dat medewerkers het best tot hun recht komen in een organisatie waarin zij zich gezien, gehoord en verbonden voelen. Daarom organiseerden we diverse activiteiten waaronder een werkwisseldag, lunchlezing, zomerborrel, samen lunchen en afval prikken en hardloopwedstrijd.	De meeste activiteiten komen jaarlijks terug

Verbouwing werkcafé / balies	Aanpassen werkcafé/balies is bijna afgrond.	Gebruik maken van toegankelijke balies en werkcafé
Opbouwen college-uitvoeringsprogramma	Het college-uitvoeringsprogramma (CUP) is een sleutelinstrument voor het versterken van sturing. Het vertaalt bestuurlijke ambities en maatschappelijke opgaven naar concrete doelen en meetbare resultaten. Het programma fungeert als leidraad voor zowel college als organisatie in de komende bestuursperiode en biedt een gemeenschappelijk kader voor planning, prioritering en verantwoording. Op basis van het coalitieakkoord is het CUP gemaakt in samenwerking van organisatie en college. Het CUP is onlangs vastgesteld in het college en komt binnenkort in de raad	Sturen op basis van het CUP

- Welke taakgebieden en processen lenen zich voor aanzienlijke inzet van AI?

  Antwoord: Aanzienlijke inzet van AI binnen de gemeente Dongen vindt op dit moment op drie fronten plaats:
  1. Het ondersteunt medewerkers voornamelijk in het verbeteren van teksten. Dat kan zijn het beter formuleren van een e-mail, het maken van een samenvatting van een beleidsdocument of het uitwerken van handleiding.
  2. Het ondersteunt bij het transcriberen van (keukentafel)gesprekken en andere vergaderingen. In het sociaal domein maken we hiervoor gebruik van een gespecialiseerde tool. Deze tool verbindt het gespreksverslag met de wettelijk verplichte plannen van aanpak/persoonlijke plannen/ondersteuningsplannen.
  3. Daarnaast wordt binnen het sociaal domein AI gebruikt voor de rechtmatigheid van beschikkingen, waarbij Wetten, jurisprudentie en specifiek lokaal beleid (verordeningen en beleidsregels) met elkaar worden verbonden. Dit gebeurt in een beveiligde omgeving waarbij enkel binnen geldende juridische kaders wordt gezocht.